

सुनवल नगरपालिकाको आ.व. २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम

सुनवल नगरपालिकाको एधारै नगरसभाको प्रथम बैठकका अध्यक्ष एवम् उपप्रमुखज्यू ॥

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु

ऐतिहासिक संविधान सभावाट बनेको नेपालको संविधान जारी भए पश्चात उक्त संविधानवाट स्थानीय तहको पुनर्संरचना भई स्थापित यस सुनवल नगरपालिकाको दोमो निर्वाचन सम्पन्न भएसँगै हामीले यस सुनवल नगरपालिकाको दोस्रो जननिर्वाचित स्थानीय सरकारको रूपमा कार्य गर्ने जिम्मेवारी पाएका छौ । सुनवल नगरपालिकाको यस गरिमामय एधारै नगर सभामा सुनवल नगरपालिकाको दोस्रो जननिर्वाचित नगर प्रमुखको रूपमा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अवसर प्राप्त भएकोमा मलाई अत्यन्त खुशी र गर्व महसुस भएको छ ।

यस घटीमा राष्ट्रिका लागि विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने शहीद विष्णु पाण्डे लगायत सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै शहीदका योगदानको स्मरण गर्दछु ।

हालै सम्पन्न स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन मार्फत गणतान्त्रिक नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएको सेवा प्रवाह गर्ने कार्यमूलक सरकारका रूपमा नागरिको दैलोको सरकार, स्थानीय सरकार मार्फत नगर प्रमुखको रूपमा नगरबासीको सेवा गर्ने अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण मतदाता तथा राजनीतिक दलका अग्रजहरूको योगदानलाई पनि स्मरण गर्दै हार्दिक सम्मान गर्न चाहन्छ साथै हालै सम्पन्न स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन मार्फत हामीहरूलाई ऐतिहासिक जिम्मेवारी प्रदान गर्नुहुने समस्त नगरबासी आदरणीय दिविबहिनी तथा दाजुभाइहरू प्रति समान र अभिनन्दन प्रकट गर्दछु । सुनवल नगरपालिकाको नगर प्रमुखको रूपमा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै गरेको यस पावन अवसरमा संघियता पश्चात स्थापित यस सुनवल नगरपालिकाको संस्थागत प्रवन्धका साथै विकासको जग स्थापित गर्दै पहिलो जन निर्वाचित स्थानीय सरकारको रूपमा आफ्नो कार्य जिम्मेवारी सफलता र कुशलता पूर्व सम्पन्न गर्नु भएकोमा निर्वाचन नगरप्रमुख नगर उपप्रमुख लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिज्यूहरूको योगदानप्रति उच्च सम्मानका साथ आभार प्रकट गर्न चाहन्छ ।

अध्यक्ष तथा नगरसभा सदस्यज्यूहरु

आज हामी विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाईस (कोमिड १९) को महामारीको कारणवाट शिथिर भएको आर्थिक सामाजिक परिवेशवाट गुज्जि रहेका छौं । विश्व अर्थतन्त्र र नेपालको अर्थतन्त्रको अवस्था तंग्रै गरिएको विश्व भूराजनीति र क्षेत्रीय युद्धले अर्थतन्त्रमा थप भड्काहरू थपिएका छन् विश्व शक्ति राष्ट्रको टकरावको कारण समेत नेपालको अर्थतन्त्रमा परेको नकारात्मक असरबाट हामी सुनवल नगरबासीहरू पनि अछुतो रहन सक्ने अवैधन छैन । सुनवलको विकास र समृद्धिमा आउने चुनौतिहरूलाई अवसरको रूपमा लिई थप उर्जाशील भई जिम्मेवारी साथ थालनी भएका विकासका कार्यहरू सम्पन्न गर्दै नगरको विकास र समृद्धिको लक्ष्यलाई प्राप्त गर्ने गरी सीमित र साधनवाट नगरबासीका असिमित आवश्यकताको सम्बोधन गर्न हामीमा न्याय, नीतिकता क्रियाशीलता एवम् मानव

सोच आवश्यकता पर्दछ । नागरिकवाट हस्तान्तरण भएको शासकीय अधिकारलाई नीतिकरपा जिम्मेवार भई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी हामीमा आएको छ । हाम्रो शासकीय अधिकार नागरिकको हितमा प्रयोग गर्ने प्रण गरेका छौं । देशमा दूलो राजनीतिक परिवर्तन पछि जनताको मन्य आकांक्षा सँगै स्थानीय सरकार प्रतिको बढ्दो अपेक्षा, विद्यमान श्रोत र साधनको सिमितताको बाबजुद उपलब्ध श्रोत र साधनको बैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्दै विकासको प्रतिफल विभिन्न क्षेत्र र वर्गका जनता बीच पुर्याउने मेरो प्रयास रहनेछ । जनआकांक्षा र आवश्यकताका बीचमा तालमेल मिलाई जनताले धान सक्ने लागत सहभागिता प्राप्त गरी पिछडिएका जाती, अल्पसंख्यक, पिछडा वर्ग, जनजाती, दलित, उत्पीडित, महिला, बालबालिका, मधेशी, मुस्लीम, आदीवासी लगायत समस्त नगरबासीहरूको समृद्धिका लागि कुशलता पूर्वक विकास व्यवस्थापन गर्ने हाम्रो प्रयास रहने नै छ एकिकृत सहरी विकास योजना, आवधिक नगर विकास योजना, विषय क्षेत्रगत योजनाहरूका साथै विभिन्न नीतिगत र कानूनी व्यवस्था तथा संस्थागत प्रवन्धको जगमा सिमित स्रोत र साधनको कुशल परिचालनवाट सुनवल नगरबासीको समग्र विकास र समृद्धिका लक्ष्य प्राप्तीमा हाम्रो प्रयास अनवरत रहने छ । नेपालको संविधान तथा अन्य प्रचलित कानूनले स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार क्षेत्रको अधिनमा रहिएका विविध क्षेत्रहरूवाट नगरपालिकाको आन्तरिक आयका विविध क्षेत्रहरूवाट नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्न सकिने, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारका साथै विभिन्न दातु निकायहरू नगरक्षेत्रमा स्रोत परिचालन गर्न सकारात्मक रहनु, स्थानीय राजनीतिक दल तथा नागरिक समाजको नगरको विकासमा एक्यवद्धता रहनु जस्ता विषयहरूलाई अवसरको रूपमा लिई सिमित स्रोत र साधनको अधिकतम् उपयोगवाट जनताका असिमित आवश्यकता पुरा गर्नुपर्ने चुनौतीको सामना गर्न सफल हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

नेपालको संविधानमा भएको स्थानीय तह सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था र संविधानको अनुसुची ८ बमोजिमको स्थानीय तहको अधिकारको सुची एवं अनुसुची ९ बमोजिमको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साभा अधिकार स्थानीय सरकार संचालन एन २०७४, नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रियस्तरमा जाहेर गरेका प्रतिवद्धता कार्यान्वयनको विषय, नेपालले सन् २०१५ देखि २०३० सम्मका लागि तय गरेको दिगो विकासका लक्ष्यहरूको आन्तरिकीकरण सुनवल नगरपालिकाको आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका लक्ष्यहरू हासिल गर्न टेवा पुने जस्ता आधार र दायारभित्र रहि सुनवलको दिर्घकालिन विकास रणनीतिलाई सफल बनाउने हेतुले दीर्घकालिन सोच सहित सुनवलको समृद्धि र नगरबासीको खुशीमा केन्द्रित रहि समृद्ध नगर: सुखी नगरबासी भन्ने संकल्पलाई पूरा गर्न “सामाजिक सुरक्षा, सुशासन, न्याय, विकास र समानता: समृद्ध नगर सुखी नगरबासी हाम्रो प्रतिबद्धता” भन्ने मुल नारा तय गरी आगामी सुनवलको सुन्दर भविष्यको परिकल्पना सहित आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ । यस नीति तथा कार्यक्रमको मार्ग दर्शनमा तयार भएको वजेट तथा कार्यक्रमवाट नगरपालिकाको समग्र विकास, उन्तीमा तथा नगरको दिगो विकास र समृद्धिमा थप उचाइ प्राप्त हुने मैले लिएको छु ।

अध्यक्षज्यू तथा नगरसभा सदस्यज्यूहरु

आगामी आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रम दोस्रो जननिर्वाचित स्थानीय सरकारको रूपमा हामी निर्वाचित भै आइसकेपछि पहिलो जननिर्वाचित स्थानीय सरकारवाट थालनी भएका कार्यहरूलाई सम्पन्न गर्दै जनआकांक्षा अनुरूपका नयाँ र रचनात्मक विकास कार्यहरू गर्ने गरी हाम्रो नीति तथा कार्यक्रम केन्द्रित हुनेछन् । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा तर्जुमा हुने वार्षिक वजेटको कार्यान्वयनवाट नगरबासीको समृद्धिमा टेवा पुने विश्वास लिएको छु

अब म आगामी आ.व. २०७९/८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु।

(क) सामाजिक विकास तर्फः

१. नगर भित्रका महिलाहरुको सर्वांगीण विकासका लागि नगर प्रमुख महिला उत्थान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, महिला र बालबालिकासँग मेरार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, महिलाहरुलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम मार्फत आत्म निर्भर हुने व्यवस्था मिलाईने छ।
२. महिलाको सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन् सुरक्षाको लागि नगरमा रहेको प्रसुति गृहको क्षमता बढाइ गर्दै लाग्ने छ मुनौलो हजार दिनमा महिलाहरुको पोषणको निरन्तर रेखदेखको व्यवस्था मिलाईने छ। जन्म दर्ताकै समयमा पोषण भत्ता दिने व्यवस्था गरिनेछ।
३. नगर स्तरमा एक बहुउद्देश्यीय महिला सीप तथा उद्यम विकास केन्द्र स्थापना गरि सोही भवनबाट बडाका उद्यम केन्द्रहरु परिचालन गर्दै नगरका महिलाहरुको उद्यम विकास, नेतृत्व विकास, सिप विकास र उत्पादित वस्तुको वजारीकरण सम्बन्धीय गतिविधि संचालन गरिने छ। यसबाट महिलाहरुको व्यक्तित्व, नेतृत्व विकास र रोजगारीमा महत्वपूर्ण उपलब्धि हाँसिल हुनेछ।
४. महिलाहरुको उद्यम क्षमता विकासका लागि स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्यम सिलता विकासमा जोड दिईनेछ।
५. महिला उद्यम केन्द्रको सदस्यता शुल्कमा एकरुपता कायम गरिनेछ। हाल लिइदै आएको शुल्कलाई घटाइ न्यून शुल्कमा सदस्य हुन पाउने व्यवस्था गरिनेछ।
६. सुनवल नगरपालिका भित्रका महिलाहरु माथि हुने सबैखाले विभेद र हिंसाजन्य गतिविधिमा सून्य सहनसिलताको नीति लिईने छ
७. नगरलाई ५ वर्ष भित्रमा पूर्ण रूपमा महिला हिंसामुक्त नगर घोषणा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईने छ।
८. विभिन्न किसिमका हिंसाबाट पिंडित महिलाहरुको उद्धार संरक्षण र पुर्नस्थापनाका लागि नगरभित्र हिंसा पिंडित महिला पुर्नस्थापना केन्द्र (सेप हाउस) निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाईने छ।
९. सुनवल नगरपालिकालाई बालमैत्री अध्ययन अवलोकन केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ। बालमैत्री सिकाई केन्द्रलाई बालमैत्री अभिलेखालयका रूपमा संचालनमा ल्याईने छ।
१०. आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्दै बाल अधिकारको संरक्षण र बालबालिकासँग सम्बन्धित घटनाहरु व्यवस्था गरिनेछ। बालबालिकाको लागि सुनवललाई सुरक्षित नगरको रूपमा विकास गरिनेछ।
११. सबै बालबालिकाहरुलाई बालकलवमा आवद्ध गरी क्षमता विकास गरिनेछ। बालश्रम, बालविवाह र बालबालिकामाथि हुने हिंसामा सून्य सहनसिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१२. बालमैत्री स्थानीय शासनको दिगोपनाका लागि बालभेलालाई संस्थापन गर्दै योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ।
१३. आदिवासी, जनजाति, मधेशी, मुस्लीम, पिछडावर्ग, दलित अशक्त अपाङ्गता लगायत सबै क्षेत्रको विकास

१४. समुदायको भाषा संस्कृति, भेषभूषा र कलाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरु तय गरी लाग्ने गरिने छ। सबै समुदायको भाषा संस्कृति, भेषभूषा र कलाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरु तय गरी लाग्ने गरिने छ।
१५. महिला हिसाविरोधी अभियान संचालनका लागि हरेक वडामा समस्या प्रस्तुत महिला उद्धार तथा संरक्षण र परामर्श कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ, यसका लागि वडातहमा महिला सेल गठनगरी क्रियाशील बनाइनेछ।
१६. सबै बालबालिकाहरुको शिक्षामा पहुँचलाई सुनिश्चित गरिनेछ। विपन्न विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ।
१७. सबै विद्यालयका भौतिक संरचनाहरु बालमैत्री बनाइने छ दिवा खाजा कार्यक्रम नियमित र गुणस्तरीय बनाइनेछ। सबै विद्यालयहरुमा दण्डरहित शिक्षा र प्रभावकारी बालमैत्री सिकाई पद्धति अवलम्बन गरिनेछ।
१८. सामुदायिक विद्यालयका भवन र अन्य भौतिक संरचना आवश्यकता अनुसार थप निर्माण, मर्मत संभार गरिनेछ। सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गरिनेछ।
१९. नगरभित्र संचालित संस्थागत विद्यालयहरुको अनुगमन, नियमन र शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा जोड दिईनेछ।
२०. कार्यसम्पादन र विद्यालय गुणस्तर मापन सूचकको आधारमा नगरको उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक, शिक्षिका तथा कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरिनेछ।
२१. विपन्न विद्यार्थीहरुको उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि सहयोग गर्न नगर प्रमुख छात्रवृत्ति कोष स्थापना गरिनेछ।
२२. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको प्रभावकारी प्रबन्ध र जवाफदेहिता प्रबंधन गर्न अभिमुखिकरण तथा अभिभावक शिक्षा कार्यक्रमलाई विस्तार गरिनेछ।
२३. दक्ष, अर्धदक्ष प्राविधिक जनशक्ति तयारीका लागि प्राविधिक शिक्षालयहरु, प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालय, सिटिभिटिबाट सम्बन्धन प्राप्त विद्यालयहरुको संस्थागत विकास गरिने छ। प्रदेश एवं केन्द्रीय सरकारसंगको समन्वयमा प्राविधिक विषयको अध्ययनका लागि शैक्षिक संस्थाहरुको स्थापना गरिने छ।
२४. विपन्न, असहाय, दलित र पछाडी परेको वर्गका लागि विशेष शैक्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत निःशुल्क शिक्षा दिने व्यवस्था मिलाईने छ। सामुदायिक विद्यालयको आधारभूत शिक्षामा गुणस्तर सुधारका लागि नगर प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२५. विभिन्न विश्व विद्यालय र शैक्षिक संस्थाहरुसंगको समन्वय र सहकार्यमा नगरको विकासका लागि विभिन्न पक्षको अध्ययन अन्वेषण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
२६. विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका (केहि नहुने कोहि नहुने) बालबालिकाहरुको अभिभावकत्व ग्रहण गर्दै उनिहरुको निशुल्क अध्ययनका लागि लुम्बिनी माध्यमिक विद्यालयमा आवास सहितको विद्यालय संचालन गरिनेछ।

"सामाजिक सुरक्षा, सुशासन, न्याय, विकास र समानता: समृद्ध नगर सुखी नगरवासी हाम्रो प्रतिबद्धता"

२७. युवाहरुको शारीरिक तथा मानसिक विकासका लागि खेल मैदान निर्माण, कर्वड हल तथा क्लब भवन, आवश्यक खेलकुद तथा मनोरञ्जनका साधनको व्यवस्था र अन्य खेल पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ।
२८. युवाहरुलाई उद्यमशीलता विकास तालिम, व्यावसायिक शिक्षा र इन्टर्नसिपको व्यवस्था मिलाइनेछ।
२९. गरिवीको दुष्क्रमा परेका नागरिकको उद्धारका लागि गरिबसँग उपमेयर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
३०. सबैका लागि खेलकुद: सधैका लागि खेलकुद अभियान संचालन गरिनेछ। हरेक वडामा एक खेल मैदान अभियान अन्तरात हाल भएका खेल मैदानको स्तरोन्तरी गर्दै लगिने छ।
३१. फुटबल, भलिवल, क्रिकेट एवं मार्स्ट आर्ट्स सम्बन्धी खेलको विकास र विस्तारका लागि नगरस्तरीय खेलकुद समितिलाई क्रियाशिल बनाई संस्थागत विकास गरिनेछ।
३२. बडेरा, किर्तिपुर, बनाहा, हार्दिया र सिरानटोलमा नगर स्तरका खेल मैदान तयार गरिने छ। कम्तीमा २ वटा नगर स्तरीय सुविधा सम्पन्न कर्वाहल निर्माण गर्ने कार्य अधि बढाइनेछ।
३३. यस नगरपालिकामा रहेका नागरिकहरुलाई आगामी पाँच वर्षभित्र आधारभूत स्वास्थ्यसेवा निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराइने नीतिलाई कार्यान्वयन गर्ने संभाव्यता अध्ययन, वर्तमान अवस्था र स्रोत साधन सहितको दर्घकालीन योजना तर्जुमा गरिने छ।
३४. जनताको चाहना, सुविधा र नगरको आवश्यकता पहिचान गरि सुविधा सम्पन्न नगर अस्पताल निर्माण कार्य तत्काल शुरू गरिनेछ। सुनवल स्वास्थ्य चौकी निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ।
३५. विभिन्न संघसंस्था र नागरिक समाजको समेत सहकार्यमा युवामैत्री स्थानीय तह प्रवर्द्धन गरिनेछ।
३६. अति आवश्यक स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि नगर स्तरीय एकिकृत एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनमा ल्याइने छ।
३७. सामुदायिक स्वास्थ्यको प्रवर्द्धनमा स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुले खेलेको भूमिकालाई कदर गर्दै स्वयंसेविकाहरु सेवालाई जवाफदेही, प्रभावकारी उत्प्रेरित र सम्मानित बनाउन थप सुविधा र क्षमता विकास गरिनेछ
३८. प्रत्येक नागरिकको स्वास्थ्य सम्बन्धी हकलाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धनका लागि विमा अभिकर्ताहरुलाई घर घर छहाई सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा सहभागि गराइनेछ।
३९. महामारी, विपद नियन्त्रण र अन्य स्वास्थ्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि उचित प्रबन्ध मिलाइनेछ।
४०. आर्थिक अवस्था कमजोर भएका मुदु, मृगौला तथा क्यान्सर रोगबाट पीडित नागरिकहरुलाई संघ प्रदेश उपलब्ध हुने सुविधाको अतिरिक्त विकास सूचक र विपन्नता तथा गरिवीको परिचय पत्रको आधारपा सहभाग उपलब्ध गराइने छ
४१. विद्यालय र वडा तहमा योग ध्यान केन्द्रहरु सञ्चालन गरिनेछ।
४२. गर्भवति महिलाहरुलाई विषेश रेखदेख, प्रसुति केन्द्रमा प्रसुति हुने र आवश्यक उपचार तथा पौष्टिक आहार व्यवस्था गरिने छ।
४३. नगरमै विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य उपचार केन्द्रको व्यवस्था गरिनेछ।

"सामाजिक सुरक्षा, सुशासन, न्याय, विकास र समानता: समृद्ध नगर सुखी नगरवासी हाम्रो प्रतिबद्धता"

४४. मुगोलाको नियमित डाइलिसिस गर्नुपर्ने विरामीहरुको लागि अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा सुनवलमै डायलासिस सेवा केन्द्र स्थापना गरि सेवा दिने प्रबन्ध मिलाइने छ।
४५. ५ वर्षभित्र पूर्ण पोषण सुनिश्चितता गरि सुनवललाई पोषणमैत्री नगरपालिका घोषणा गरिनेछ।
४६. समृद्ध नगर र सुखी नगरवासीको आकाङ्क्षा पुरा गर्न खुसीका मूचकहरुलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। मनोपरामर्श, मनोचिकित्सा, प्राकृतिक चिकित्सा एवम् योग ध्यान केन्द्र सञ्चालनका लागि नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ।
४७. जेठ नागरिकहरुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण तथा सम्मानका लागि अनुभवि ज्ञानलाई संस्थागत गरिनेछ। दृष्टि परीक्षण, अल्जाइमर्श परीक्षण लगायतका रोगहरुको उपचारको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। दिवा सेवा केन्द्रको स्तर वृद्धि र विस्तार गरिनेछ।
४८. फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि घरमै जैविक तथा अजैविक फोहर छुट्याउने अभियान संचालन गरिनेछ। जैविक फोहरबाट प्रांगारिक मल बनाउन सहुलियतमा प्रविधि र सामग्री उपलब्ध गराइनेछ।
४९. २०७९ साउनदेखि ५ हजार लिटरसम्म खानेपानी प्रयोग गर्ने उपभोक्ताको पानी महशुल छुट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
५०. विपन्न वर्गका नागरिकहरुलाई आगामी आ. व. देखि निशुल्क धारा जडानको व्यवस्था मिलाइनेछ। निर्माणाधिन खानेपानी योजना र आवश्यक थप योजनाहरु संचालन गरि ५ वर्षभित्र सबै नगरवासीका घरमा स्वच्छ पिउने पानीको सुविधा पुर्याइने छ। सतह ढल निर्माणको कार्य अगाडी बढाइनेछ।
५१. नगर क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाई सेवा व्यवस्थापन र एकरूपताका लागि नगर खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन वोर्ड गठन गरिनेछ।
५२. नगरपालिकालाई छुवाछुत मुक्त नगरपालिका घोषणा गर्न आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइने छ।
५३. स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा प्रवाहलाई SDG संग स्थानीयकरण गर्दै नगरपालिकालाई No home delivery घोषणा गरिनेछ।
५४. बालश्रम मुक्त।
५५. नगरपालिकालाई पोषणमैत्री नगरपालिका घोषण गर्न आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइने छ।
५६. स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुगमन नियमन, परिचालन प्रवर्द्धन तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
५७. सार्वजनिक-निजी, सार्वजनिक- सहकारी व सार्वजनिक सामुदायिक साफेदारी सम्बन्धी नीति तथा कानुनहरुको व्यवस्था तथा यसका आधारमा स्थानीय पूर्वाधार प्रवर्द्धन र उद्यमशीलता विकास गर्ने नीति लिईनेछ।
५८. सहकारीको मूल्य मान्यता र सिद्धान्त अनुरूप कार्य गर्न सहकारीहरुलाई प्रेरित गर्दै सुरक्षित र गुणस्तरीय सेवा

वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट आ.व. २०७९/८०

- प्रवाहको मापदण्ड विकास र कार्यान्वयन गरिनेछ सहकारीहरूको सबलीकरण र संस्थागत विकास गर्दै व्यवसायिक सीएन्युक जनशक्ति उत्पादनलाई सहकारीलाई कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ।
५९. औद्योगिक ग्रामको स्थापना र आद्योगिक पूर्वाधारको विकास गरिनेछ तुला, लघु, साना एवं मझौला उद्योगहरूको स्थापना र विकास गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। उद्योग स्थापनाको लागि आकर्षित गर्ने जाँचमको प्राप्तिमा सहजीकरण गरिनेछ।
६०. स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने हाटबजार पूर्वाधारको विकास र व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता र थप विस्तृत गरिनेछ क्षेत्रको हित संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
६१. उद्यमशीलता विकास तालिम र बीउपुँजीको व्यवस्था गरिने छ। प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावहरू कार्यान्वयन गरिने छ। निर्माण क्षेत्रमा अधिकतम रोजगारी मृजना हुनेगरि त्रिम प्रधान प्राविधिक अवलम्बन गरिने तु स्वरोजगारी सृजनाका लागि लघुउद्यम र उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
६२. रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि नगरमा एक स्वरोजगार कोषको स्थापना गरिने छ। कोषको वेरोजगारको लगत हिन्दू अद्याधिग पर्ने र वेरोजगारहरूका लागि रोजगारी मृजना गर्ने कार्यक्रम संचालन गर्नेछ।
६३. वैदेशिक रोजगारमा जाने, वैदेशिक रोजगारीबाट स्वदेश फर्कोका र देशमै व्यवसाय संचालन गर्ने चाहने तु युवतीहरूलाई योग्यता, शमता र चाहना अनुरूपको विभिन्न सिपमूलक तालिम दिई व्यवसाय गर्ने प्रोत्साहन गरिने छ।
६४. अतिविपन परिवारलाई उत्पादनका साधन उपलब्ध गराई स्वरोजगारी र आद्य आजैनको अवसर दिताउन तथा व्यक्ति एक तालिम एक व्यवसायको निति अवलम्बन गरिनेछ यसले अधिकतम रोजगारी मृजना गर्ने अरोग्य देखें छु।
६५. तालिम लिएका युवाहरूलाई व्यवसाय सञ्चालन गर्ने शैक्षिक प्रमाणपत्र एवं मार्गीहरू जमानीमा सहुल्लम्ब व्याजदरमा ब्रण तथा आर्थिक सहयोग गर्न निजी क्षेत्र, सहकारी, दैक तथा निर्वाचित सम्पादन समन्वय गरिनेछ।
६६. कृषि क्षेत्रको विकासको लागि आवश्यक उन्नत जातको वित्र, आपुनिक प्राविधिको उद्योग, तालिम, प्रधान ज्ञान कृषि विभा, कृषि कर्जा र प्राविधिक सहयोगको विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ कृषि एन्डुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ।
६७. खाद्य सुरक्षा र उत्पादनमा जोड दिन कृषिको आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण, विविधकरण र वैशालीकरण जोड दिनेछ।
६८. सुनवल नगरपालिका भित्रका विभिन्न खेतियोग्य जमिनको वर्गीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइ विभिन्न वैदेशिक वेरोजगारीहरूको उचित प्रबन्ध मिलाइनेछ।
६९. विषदीमुक्त उत्पादनमा जोड दिई अगानिक खेती प्रणालीतर्फे कृषकहरूलाई आकर्षित गरिनेछ किन्तु उत्पादनलाई बजारीकरण गर्न सहजिकरण गरिनेछ। यसका लागि निजी क्षेत्र तथा सहकारीसंग सम्पर्क समन्वय विकास गरिनेछ।
७०. सुनवल नगरपालिका भित्रका स्थानहरूलाई तरकारी खेती, फूल खेती, च्याउ खेती, पशुपालन, कुचुलापालन आदि पालन, भौती पालनका पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ व्यवसायिक कृषि अनुदानलाई सहकारी
- अनुसार परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ कृषि अनुदानलाई उत्पादनमा आधारित बनाइ बैंकिंग प्रणालीबाट सिधै उत्पादकसम्म पुग्ने व्यवस्था गरिनेछ।
७१. किसानहरूले उत्पादन गरेको कृषि उत्पादनहरूको संकलनका लागि विभिन्न स्थानहरूमा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना गरिनेछ कृषि उत्पादनको बजारीकरणका लागि संभाव्यताको आधारमा कृषि बजारको थप विस्तार गरिने छ।
७२. स्वस्थकर मासुजन्य खाद्यवस्तुको विक्रिवितरणलाई व्यवस्थित गर्न नगरभित्र सञ्चालनमा रहेका पशु वधशाला र मासु पसलहरूलाई आधुनिकीकरण गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ। खुला मासुजन्य खाद्यको विक्रिवितरण निषेध गरिनेछ सुरक्षित मासु जन्य पदार्थ तुने व्यवस्था मिलाइने छ।
७३. वैज्ञानिक र व्यवस्थित पशुपालका लागि नशल सुधार, उन्नत धाँस विकास चरिचरन, पशुजन्य औद्योगिक उत्पादन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ, आवश्यक नशल सुधारका लागि अनुदान तथा प्रावाधिक उपलब्धताका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ।
७४. सुनवल नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न स्थानहरूलाई तेलहन पकेट क्षेत्रमा विकास गरिनेछ। तोरी, सूर्यमुखी, आलस, जस्ता तेलहन खेतीलाई प्रोत्साहन गर्दै नगरलाई खानेतेलमा आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक रणनीति कार्यान्वयन गरिनेछ।
७५. नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न स्थानहरूका कृषकहरूलाई फूल खेती तरफ आकर्षित गराइने छ। यसका लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ नगर भित्र चाड पर्वमा हुने फूलको आयातलाई न्यूनीकरण गर्दै फूलमा आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइनेछ।
७६. संधैका लागि उर्वर भूमि बनाउने नीति अनुरूप माटो सुधार कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिने छ। ढैचाको वित्र उत्पादन र प्रागारीक मल उत्पादनमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ।
७७. नगर भित्रका प्राकृतिक, पर्यावरणीय, धार्मिक, सास्कृतिक तथा मनोरञ्जनयुक्त पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण प्रवर्द्धन र पुर्वाधार विकास गरिने छ पर्यटन पुर्वाधार विकास र प्रवर्द्धनका लागि पर्यटन विकास गुरुयोजना बनाई लाग्न गरिने छ। पर्यटकहरूको आकर्षण गर्ने मूच्चना प्रविधिको प्रयोगलाई महत्व दिइनेछ। २ वटा नमुना होमस्टेको विकास तथा सञ्चालन गरिनेछ।
७८. सुनवल नगरपालिकामा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको आकर्षणका लागि होटल, मोटेल, रिसोर्ट खोल्न आकर्षित गर्ने वातावरण मृजना गरिने छ। आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको बसाइलाई सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउन निजी तथा सुरक्षा निकायसँग सम्पर्क गरिनेछ।
७९. प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीमा सुनवल ९ पचैयामा कृषि स्रोत केन्द्र स्थापना गरि संचालन गरिने छ।
८०. देवदह पोखरी, स्वाठी पोखरी, पचैयामा पोखरी, अमरपोखरी, लगायतका स्थलहरूलाई ग्रीनपार्क निर्माण तथा धार्मिक पर्यटकिय स्थलको रूपमा विकास गरी आन्तरिक र बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ। शहिद मूर्ति पार्कहरूको संरक्षण र विकास गरिने छ।

८१. ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृति, पुरातात्त्विक महत्व बोकेका स्थलहरुको संरक्षण, संवर्द्धन तथा पुर्निमाण गरिने छ। महलपोखरी, कोटियामाई, बैरागनाथ, ओमकारेश्वर, कैलाशेश्वर, कोटीयामाइ, बाबावर्दगोरीया, सोमनाथ, बिहारी दरवार, उत्तरायण, मामीसतिसवरीया, कोटही मन्दिर, कृष्णधाम, गुठी, गुम्बा, मस्जिद र चर्चहरु लगायतका सांस्कृतिक तथा धार्मिक स्थलहरुको संरक्षण, विकास र जिर्णोद्धार गरिने छ।

८२. भू-उपयोग योजना निर्माण।

ग. पूर्वाधार विकास तर्फः

८३. नगरपालिका भित्र रहेका सबै सडकहरुको वर्तमान अवस्था एवं भविश्यमा गर्नुपर्ने स्तरोन्तती तथा नयाँ सडक निर्माणका लागि वृहत सडक गुरुयोजना तयार गरिने छ। गुरुयोजना कार्यान्वयनका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग लगानी साफेदारी र समन्वय गरिनेछ। ढल, पानी निकास र नाती निर्माण गरी सडकको स्तरोन्तती र पक्की गर्ने कार्य गरिनेछ।

८४. नगर चक्रपथ निर्माणका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ। नगरमा कम्तीमा ३ वटा नमूना सडक निर्माण गरिने छ, वडा नं. ६ को तिलकानालाई नगरकै नमूना वस्तीको रूपमा विकास गरिने छ।

८५. वडा नं. ४ को निसान पेट्रोल पम्प पश्चिम (अलकत्रेडांडा) देखि वडा नं. ८ को सिरानटोलसम्म फायरलाईन निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ।

८६. जनताको प्रत्यक्ष निगरानीमा पारदर्शिताका साथ विकास निर्माण कार्य अगाडी बढाउनका लागि योजनाको ईरिट्रेट, मूल्यांकन, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सम्भव भएसम्म नेपाली भाषामा तयार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। योजना स्थलमा राखिने योजनाको सूचना वोर्डमा जनताले बुझेगारी निर्माण सामग्रीको, संक्षिप्त विवरण, ठेकेदार, उपभोक्ता समिति, संघसंस्था र प्राविधिकको नाम सम्पर्क नम्बर समेत राख्ने व्यवस्था गरिनेछ।

८७. जटिल प्राविधिक सिपर टूला निर्माण सामाग्री आवश्यक पर्ने बाहेक योजनाको प्रकृति, स्थानीयको चाहना, क्षमता, लगानी साफेदारी र आवश्यकताको आधारमा योजना संचालनको उपयुक्त विधि अवलम्बन गरिनेछ।

८८. योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि योजना स्थलमै लाभग्राही उपभोक्ताहरुका विच सार्वजनिक सुनुवाई गरी आवश्यक प्रतिवेदन पनि निर्माण स्थलमै तयार गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ।

८९. सुनवलका देश विदेशमा रहेका विज्ञ जनशक्तिलाई नगर विकासमा सहयोग र सेवामा स्वइच्छक सहभागीताका लागि अनुरोध गरिनेछ, त्यस्ता विज्ञहरुको समुहबाट रायसल्लाह सहयोग र परामर्श लिने व्यवस्था मिलाइनेछ।

९०. विद्यमान सडक मापदण्डलाई नागरिकमैत्री हुनेगरि समयानुकूल पुनरावलोकन गरिने छ। सडक निर्माण सँगै हरियाली संरक्षण र प्रवर्द्धन कार्य गरिने छ।

९१. आगामी पाँच वर्ष भित्र नगरपालिका कार्यालय र नगरका महत्वपूर्ण स्थानहरुलाई वाईफाई फ्रि जोन बनाउन अभियान अन्तर्गत पहिलो चरणमा नगरका कोहि महत्वपूर्ण स्थानहरुमा फ्रि वाईफाई जोन बनाइनेछ।

९२. नगरको आवश्यकता र नगरवासीको चाहनालाई मध्यनजर गर्दै भौतिक, सामाजिक र पर्यावरणीय विकासव दर्घकालिन महत्वका योजना तयार गरी योजना बैंक खडा गरिने छ। सार्वजनिक निजी साफेदारीमा यस्ता योजना

कार्यान्वयनको लागि लगानी खोजी गरिनेछ।

९३. नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंगको समन्वय र सहकार्यमा जनसहभागिता र लागत साफेदारीमा विद्युतिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

९४. स्थानीय साधन, स्रोतको व्यापक परिचालन गरी नागरिकलाई नगरक्षेत्रमा सहज आवागमनका लागि हरेक वर्ष हिलोमुक्त कार्यक्रमा निरन्तरता दिइनेछ।

९५. सुनवल नगरपालिका भित्र बसपार्क, अटो भिलेज र पार्किङ स्थल निर्माण एवम व्यवस्थित गरिने छ। नगरक्षेत्रमा ट्राफिक व्यवस्थापन सडक सुरक्षा र दुर्घटना रोकथामका लागि नेपाल प्रहरी, सरोकारवाला नागरिक तथा प्रशासनसंग संस्थागत समन्वय र संयन्त्र विकास गरिनेछ।

९६. ईरेक्स संचालनलाई व्यवस्थित गर्दै विद्यूतिय सवारी साधन सञ्चालनलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

९७. पुल निर्माण, सिंचाई कुला निर्माण, कलभर्ट, भूक्षय नियन्त्रण तथा पानी निकास कार्यलाई विषेश प्राथमिकतामा राख्नी बजेट बिनियोजन गरिनेछ।

९८. नगरपालिका क्षेत्र भित्र हुन सक्ने दुर्घटना र अव्यवस्थित सवारी पार्किङलाई व्यवस्थित र जनमैत्री बनाउन नगरपालिका क्षेत्रका बजार तथा चोक चौराहामा सवारी पार्किङको व्यवस्था गरिनेछ।

९९. नगर क्षेत्र भित्र रहेका विपन्न परिवारको खरको छानालाई प्रतिस्थापन गरि खरको छाना रहित नगरपालिका बनाउने अभियान अन्तर्गत खरको छानो भएका गरिबीको परिचय पत्र प्राप्त परिवारलाई अनुदान दिइनेछ।

१००. भुमिहिन सुकूम्बासी, अव्यवस्थित बसोवासी र विगतमा पुर्जा वितरण गरि फुकुवा भएर पनि कारोबार रोकीएका जग्गा सम्बन्धि समस्या समाधान गरिनेछ।

१०१. नगर यातायात गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

१०२. सुनवल सर्किट निर्माण गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वातावरण व्यवस्थापन तथा सांस्कृतिक क्षेत्रमा एकीकृत लगानी गरिनेछ।

१०३. भौतिक पूर्वाधारको सडक तर्फ नयाँ सडक निर्माणलाई निरुत्साहित गरी भएका सडकहरुको स्तरोन्तती गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१०४. एक घर एक धारा अभियानलाई प्रभावकारी बनाइने छ।

१०५. उज्ज्वलो नगर, धुवाँ मुक्त नगर घोषणा गर्न आवश्यक प्रकृया अगाडी बढाइने छ।

घ. सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फः

१०६. नागरिकको नजिकबाट सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्नुपर्छ भन्ने मान्यता र नीतिलाई आत्मसाथ गर्दै वडा कार्यालयको भवन नभएका ५ वटा वडाहरुको वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइने छ ऋमशः

सबै बडाहस्तो आपै भवनबाट सेवाप्रवाह गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

१०७. नगरको कामलाई थप व्यवस्थित बनाउन सबै क्षेत्रको प्रतिनिधित्व र अपनत्व कायम गर्न सरोकारवाला नागरिक, निजी क्षेत्र, प्राजिक क्षेत्र समिलित संयन्त्रहरू निर्माण र परिचालन गरिनेछ सेवा प्रवाहमा सहसाफेदारी, सहकार्य, सहयोग, सहनिर्माण र सहउत्पादनका आधुनिक माध्यमहरू परिचालन गरिनेछ।

१०८. नगर कार्यपालिकाको संस्थागत संरचना र जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि संगठन संरचनालाई नगरपालिकाको आन्तरिक आय, आवश्यकता, औचित्यता र उपलब्ध स्रोतसाधनका आधारमा पुनरावलोकन गरि अध्यावधिक गरिनेछ।

१०९. कर्मचारी र जनप्रतिनिधिलाई उत्तरदायी, जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ कर्मचारीको कार्यसम्पादन करारको व्यवस्था गरिनेछ। कार्यप्रगति तथा कार्यसम्पादनको आधारमा पुरस्कार र नसिहतको व्यवस्था गर्दै सक्षमता, योग्यता, तह, नियुक्ति र लगावको आधारमा कार्य जिम्मेवारी दिइनेछ।

११०. सेवाग्राही प्रति जिम्मेवार उत्तरदायी, पारदर्शी, सक्षम र प्रविधिमैत्री कर्मचारी संयन्त्रको संस्थागत विकास गर्न योग, ध्यान, प्रशिक्षण, आधुनिक सूचना प्रविधि क्षमता विकास गरिने छ पूर्व कर्मचारी, प्रवुद्धवर्गलाई सेवा दुतकोरुपमा परिचालन गर्ने नीति बनाइनेछ।

१११. शुन्य भृष्टाचारको नीतिलाई कडाईका साथ लागू गरिने छ। नगरपालिकामा आर्थिक अनुशासनलाई संस्थागत गर्न अर्थिक कार्यावधि तथा वित्तीय उत्तरदायी ऐन, नियमावली जारी गरिनेछ स्थानीय, संघ र प्रदेश अनुकुल खर्च सिमा र मापदण्ड निर्माण र कार्यन्वयन गरिनेछ।

११२. मर्यादित पेशा स्वच्छ सेवा भने नाराका साथ नगरपालिका र मातहतका कार्यालय तथा बिद्यालयहरूमा कार्यरत बाल शिक्षक, शिक्षिका, कर्मचारी, बालमैत्री स्वयंसेवक र स्वास्थ्य स्वयमसेवीकाको मासीक पारिश्रमिक वृद्धि गरिनेछ।

११३. कार्य सम्पादनका आधारमा कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गर्न एक कार्यविधि जारी गरिनेछ।

११४. स्वदेशी र विदेशी शहरहरूसँग मित्रत र सम्बन्ध कायम गर्दै, सुनवलसंग मिल्दा जुल्दा स्वदेशी र विदेशी नगरहरूसँग भीगी सम्बन्ध स्थापीत गरिने छ।

११५. जनताको घरदैलोमा सेवा प्रवाह गर्ने बडा कार्यालयहरूमा रहेको कार्य बोझको आधारमा तत्काल मूल्याकान्त गरी थप दरबन्दी सहित सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

११६. सेवाग्राहीहरूलाई सकेसम्म छिटो सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ नगर र बडा कार्यालयहरूमा नागरिक वडापन्त्र राखिने छ। सेवा प्रवाहमा सुशासन कायम गरिनेछ।

११७. विधि र कानूनको शासनलाई आत्मसाथ गर्दै सुशासन स्थापनाको लागि आवश्यक ऐन कानूनको तर्जुमा गरिनेछ।

११८. सूचना प्रविधि नीति निर्माण गरिनेछ। दुरसंचार प्रणालीलाई सबै बडामा सर्वसुलभ बनाउन सेवाप्रदायक संस्थाहरूसँग सम्बन्ध गरिने छ। शुशासनका लागि संचार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

११९. सुनवल नगरपालिकाको छिमेकी नगरपालिकासँग भएका सिमा सम्बन्ध समस्या समाधान गरिनेछ। १२०. सुनवल नगरपालिकाको स्थिती पत्र तथा स्वेतपत्र प्रकाशन गरिनेछ।

१२१. स्थानीय संघसंस्थाहरूको अनुगमन, नियमन, क्षमता विकास र नगरको विकासमा समन्वय, सहकार्य गरिनेछ।

१२२. स्थानीय आयम्रोत वृद्धिका लागि नदिजन्य वस्तु उत्खनन, निकासी र बिक्री वितरणका लागि अध्ययन अनुसन्धानमा आधारित वैज्ञानिक विधि अवलम्बन गरिनेछ। नदिजन्य प्राकृतिक स्रोतको दिगो उपयोग नीतिलाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

१२३. करका दर र दायरा सम्यानुकुल समावोजन गरिने छ। नागरिकहरूले तिरेको कर र सोको खर्चलाई त्रैमासिकरूपमा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

१२४. आन्तरिक आयको वृद्धि तथा दिगो आर्थिक विकास गर्ने नीति अनुरूप राजश्व प्रशासनलाई व्यवस्थित बनाइनेछ। अनलाईन कर तिर्ने र आफ्नो कर सम्बन्ध सम्पूर्ण जानकारी पाउने व्यवस्था मिलाइने छ। बहालकरलाई थप व्यवस्थित गरिने छ।

१२५. कर प्रशासनमा सुधार ल्याउने नीति अनुरूप राजश्व सुधार रणनीति विकास र कार्यान्वय गरी राजस्व प्रशासनलाई समयानुकुल प्रभावकारी, मितव्याई जवाफदेही र पारदर्शी बनाइनेछ।

१२६. नगर क्षेत्रका व्यवसायलाई अनिवार्य दर्ता गर्ने नीति अनुरूप नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने सबै प्रकृतिका व्यवसायहरूलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता गराउने कार्यलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ।

१२७. SDG का सूचकहरूलाई स्थानीयकरण गरी अधिकारमा आधारित विकास अवलम्बन गरिने छ।

१२८. संगठन संरचना पुनरावलोकन गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त तथा दुरुस्त गरिनेछ।

१२९. राजश्व सुधार योजना लागू गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१३०. सेवाको मापदण्ड, खर्चको मापदण्ड स्वीकृत गरी लागू गरिनेछ।

१३१. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै सुशासनको प्रत्याभुति दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१३२. क्षमता विकास योजना निर्माण गरी योग्य जनशक्ति निर्माणमा टेवा पुऱ्याइनेछ।

१३३. प्रकोप व्यवस्थापन कोष, आकस्मिक कोष संचालन कार्यविधि निर्माण र लागू गरिनेछ।

१३४. खरिद योजना, खरिद गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

१३५. प्रतिवेदन प्रणालीलाई चुस्तदुरुस्त पारी पारदर्शिता कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१३६. सेवा प्रवाहलाई चुस्तदुरुस्त बनाउँदै नेटवर्किङ सेवा बिस्तारमा जोड दिइनेछ।

ड बन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फः

१३७. एक बन एक बाटिका: एक बन एक उद्यम कार्यक्रम संचालनका लागि सामुदायिक वनहरूलाई अग्रसर गराइनेछ। सामुदायिक बनमा आधारित उद्योग स्थापना, उत्पादन, उपयोग तथा उद्यमशीलतामा जोड दिई सामुदायिक, निजी, धार्मिक र साभेदारी बनहरूको विकास, संरक्षण र सेवामुखी बनाइनेछ।
१३८. बन क्षेत्र संरक्षण, वृक्षारोपण र हुक्काउने कार्यलाई परिणाममुरीब बनाइनेछ बन उपभोक्ता समितिको क्षमता विकासमा बनको आमदानीको ५ प्रतिशत खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिने छ।
१३९. बिपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनलाई विकासका कार्यक्रममा आन्तरिकीकरण गरिनेछ। विपद्जन्य पूर्व तयारी, उद्धार, राहत, पुनर्निर्माण र पुर्वस्थापना सम्बन्धित योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ।
१४०. विपद् नक्साडाकन, पूर्व तयारी, पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गरिने छ। आपतकालिन उद्धार तथा व्यवस्थापनका लागि आप्रयस्तत्त्वको व्यवस्थापन गरिनेछ।
१४१. नगरलाई हरियालीयुक्त र प्रदुषणमुक्त बनाउनका लागि विषेश अभियान शुरू गरिने छ। नगर भित्रको खाली तथा सार्वजनिक स्थानमा सामुदायिक बनको सहकार्यमा वृक्षारोपण गर्ने कार्य अगाडी बढाइने छ।
१४२. जलाधार तथा सिमसार क्षेत्रहरूको पहिचान गरि आवश्यकता अनुसारको संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा त्याई पारिस्थितिक प्रणाली संरक्षण गरिने छ।
१४३. सुनवललाई स्वच्छ सफा हारभार ग्रीन सिटीको रूपमा विकास गर्ने ग्रीन सुनवल क्लीन सुनवल कार्यक्रम सलन गाई आगामी ५ वर्ष मित्र वातावरणमैत्री नगर निर्माण गरिनेछ।
१४४. फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि जनचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ निजि क्षेत्रको साभेदारीमा नगरलाई स्वच्छ र सफा बनाउन आवश्यक योजना बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ।
१४५. रासायनिक मलको अभावलाई पुरा गर्न तथा रासायनिक मलको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने प्राङ्गारीक तथा जैविक मलको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। कुहने फोहरबाट प्राङ्गारीक मलको उत्पादन गर्ने प्रविधि प्रयोग त्याइने छ।
१४६. जैविक फोहरलाई सकेसम्म घरमा नै व्यवस्थापन गर्न तथा घरघरमा प्राङ्गारीक फोहरबाट गड्यौला मल उत्पाद गर्न तालिम, प्रविधि र उपकरण उपलब्ध गराइने छ।
१४७. नगरपालिकाको फोहर व्यवस्थापनका लागि वातावरणीय अध्ययन तथा विश्लेषणवाट त्याण्डफिल साइट प्रशोधनको व्यवस्था गर्ने वडा न ४ मा दिर्घकालिन बहुउद्देश्य त्यान्डफिल साइट निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ।
१४८. ग्रीनसिटीको अवधारणा अनुसार पूर्ण सरसफाईयुक्त नगरपालिका घोषणा।
१४९. फोहरमैला व्यवस्थापनमा फोहरमैला व्यवस्थापन उद्योग स्थापना।
१५०. सरसफाई तथा शहर सुन्दरीकरण तथा आर्थिक सामाजिक विकासमा टोल विकास संस्था अभियानको रूपमा र परिचालन।

१५१. भू-संवेदनशिल योजना निर्माण गरी लागू गरिनेछ।

१५२. नगरपालिका भित्र जोखिमपूर्ण क्षेत्र पहिचान गरी संरक्षणका लागि उपयुक्त कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

अध्यक्षज्यू तथा नगरसभा सदस्यज्यूहरू

आदरणीय नगरबासीहरूको अपेक्षालाई पुरा गर्न बजेट कार्यान्वयन लगायत नगरका सम्पूर्ण गतिविधिमा सुनवल नगरबासी आमा बुवा तथा दिविवहिनी दाजुभाईहरूको सहयोगको अपेक्षा गरेकी छु। प्रस्तुत आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा सबै पक्षको ईमान्दारीपूर्ण एवं रचनात्मक सहयोग प्राप्त भएमा सुनवलको विकास र समृद्धिका लागि कोषेदुङ्गा सावित हुनेमा म विश्वस्त हु।

अन्तमा,

यस ऐतिहासिक एधारौ नगर सभामा पाल्नुभएका नगर उप-प्रमुखज्यू र नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु नगरपालिकाको विकासका लागि बजेट तथा कार्यक्रमका साथ सहयोग गर्नुहोने संघीय सरकार र लुम्बिनी प्रदेश सरकार प्रति विशेष आभार प्रकट गर्दछु। नगरको समग्र विकास अभियानमा सदैव संवेदनशिल भई सहयोग गर्नुहोने सबै राजनीतिक दल, संघीय सरकार, लुम्बिनी प्रदेश सरकार तथा जिल्लास्थित सबै कार्यालयहरू निकायहरू, सुरक्षा निकायहरू, सबै गैहसरकारी संघ संस्थाहरू, उद्योग बाणिज्य संघ, नारायणिक समाज, समाजसेवी, बुद्धिजिवी, पत्रकार लगायत दातृ निकाय र आदरणीय नगरबासी आमाबुवा, दिविवहिनी तथा दाजुभाईहरूमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी आ.ब. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सबैको सहयोग प्राप्त हुनेछ भने अपेक्षा राखेको छु।

सुनवल नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम एवं वार्षिक नगर विकास योजना तय गर्न अहोरात्र खटीई ऐतिहासिक नगर सभाको जिम्मेवारी पुरा गर्न सहयोग पुर्याउनु हुने सबै जनप्रतिनिधीज्यूहरू सुनवल नगर कार्यपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरूलाई हार्दिक आभार एवं धन्यवाद व्यक्त गर्दै नगर विकासमा समस्त नगरबासीहरूको सहयोगको लागि आह्वान गर्दछु।

धन्यवाद !!

बिमला अर्याल

नगर प्रमुख

मिति : २०७९ असार १० गते रोज ६ शुभम्।